

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Matteo Strukul
I MEDICI: UNA REGINA AL POTERE

Copyright © 2016 by Newton Compton editori s.r.l.,

Casella postale 6214, Roma

Translation Copyright © 2017 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-02153-0

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

DINASTIJA
MEDICI

✦ U IME KRALJICE ✦

Mateo Strukul

Preveo sa italijanskog Ljubeta Babović

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2017.

Silviji

JUN 1525.

PROLOG

Katedrala Santa Marija del Fjore nadnosila se nad gradom. Izgledalo je kao da izaziva nebo. Katarina potrča ka toj divoti. Njena tetka se zabrinula da će se devojčica uplašiti zbog imponzantnosti građevine, ali to se nije desilo. Upre pogled krupnih očiju prema crvenoj kupoli, kao da želi da joj izmeri visinu.

„Koliko je visoka, tetka?“, upita, pogleda ushićenog remek-delom Filipa Bruneleskija.

Klariče osmotri devojčicu. „Od osnove do zastakljenog vrha kupole ima više od dvesta aršina“, odgovori.

Katarina razrogači oči. „Toliko mnogo?“

Tetka klimnu glavom.

Sunce je sijalo na nebu. Izgledalo je da katedrala hvata njegove zrake i širi svoju raskoš, ogrnuvši se oblakom zlatne prašine.

Katarina još nije završila. Obožavala je pitanja. Nisu koštala truda. Odgovori su, naprotiv, bili sasvim druga priča, pomisli. Ali ona je bila još devojčica i nije znala odgovore, ili su barem tako mislili odrasli. Zbog toga je koristila priliku da pita sve što poželi.

„A ko ju je sagradio?“, upita.

„Jedan veliki umetnik.“

„Kako se zvao?“

„Filipo Bruneleski. Bio je to najveštiji i najizuzetniji arhitekta kog istorija poznaje. Štaviše, to mu nije ni bila profesija, pošto je bio zlatar. On je osoba koja je rešila problem kupole.“

„Šta hoćeš time da kažeš?“, Katarini se ote nešto poput smeha. Još jedno pitanje. Volela je tu igru.

„Da je katedrala više od sto godina bila bez kupole, otkrivena, u izvesnom smislu...“

„I šta se onda dogodilo?“ Devojčica je uporno postavljala pitanja tetki zato što je ta priča počela da je interesuje više nego ijedna druga.

„Crkvena opština, koja je nadzirala izbor projekta, procenjivala je dva predivna modela: jedan Lorenca Gilbertija i drugi Filipa Bruneleskija. Prvi je podržavala porodica Stroci, a drugi porodica Mediči, kojoj ja pripadam.“

„I ja, zar ne?“, upita Katarina. Bila je sigurna da je tako, ali je volela da joj to bude potvrđeno.

Tetka klimnu glavom. „Upravo tako.“

„A da mi ispričaš kraj priče?“

„I Gilberti i Bruneleski su pobedili. Zato je Crkvena opština odlučila da obojici poveri upravljanje radovima na izgradnji kupole. Ali Filipove ideje bile su efikasnije i revolucionarnije.“

„I šta se onda dogodilo?“, navaljivala je Katarina.

„Lorenzo i Filipo su nekoliko godina radili jedan uz drugog, ali onda je Bruneleski pronašao skoro sva rešenja za podizanje kupole sa otvorom luka od preko sto aršina visine, nakon čega veliki ljudi zlatar odlučuje da ostane kod kuće zbog neke bolesti.“

„Je li bilo istina?“

„Šta?“

„Da je bio bolestan?“

Klariče prasnu u smeh: „Baš si bistra!“

„Misliš?“, upita Katarina, podižući obrvu uz nagoveštaj nevine pakosti, što još više zasmeja tetku.

„Da.“

„Dakle bilo je istina?“, devojčica nije popuštala.

„Naravno da nije. Kao što si već sigurno shvatila, Filipo je računao samo na to da Lorencu pokaže svu svoju nespремnost. Nije se pojavljivao na gradilištu sve dok nekoliko predstavnika Crkvene opštine nije došlo kod njega kući zato što se radovi više nisu odvijali kako je planirano. Kad su ga najznačajnije porodice u gradu zamolile da se vrati, zahtevao je da on sam preuzme kompletno upravljanje radovima.“

„I da li je uspeo u tome?“

„Šta ti misliš?“

Katarina nije imala sumnje u vezi sa tim: „Naravno. Zato što su ga izabrali Medičijevi.“

Klariče ostade otvorenih usta: „Dobro si naučila lekciju“, reče sva začuđena.

„Sve je to tvoja zasluga, tetka.“

„Stvarno tako misliš?“

„Naravno.“

„U redu, onda. Sad kad znaš kako su tekli radovi na kupoli, šta bi rekla na to da se vratimo kući? Varam li se, ili moraš da učiš latinski?“

„Uh!“

„Hajde, samo napred. Kako misliš da postaneš prava Medičijeva, ako ne učiš?“

„U redu, u redu“, odvrati devojčica podižući ručice i napravi izraz koji je teča koristio kad je razgovarao sa Klariče i kad je znao da ne postoji ni najmanja šansa da je pobedi. „Ali možemo li pre toga još malo da pogledamo kupolu?“

„Možemo“, odgovori tetka, milujući joj glavicu.

Onda i sama podiže glavu i ostade očarana dok je posmatrala veliku kupolu Katedrale Santa Marija del Fjore.

Bila je zaista prelepa.

AVGUST 1536.

1

FRANCUSKI PRESTOLONASLEDNIK

Urlao je koliko ga grlo nosi.

Prineo je ruke grudima, dok ga je razdirao duboki bol, tečna vatra od koje mu je gorela duša. Ispustio je kristalni pehar s vodom, koji se razbio u komade.

Sad je Fransoa imao staklast pogled. Glava mu je pala na rame. Bele ruke, opuštene, visile su pored naslona fotelje, dok su mu prsti bili beli kao sneg i hladni. Lice je bilo prava ledena maska: još lepo, pa ipak kao isklesano i otvrdnulo, što je imalo jedno jedino ime.

Nije mogao da odgovori na povike kojima su ga dozivali.

Bio je mrtav.

Neko je zalupao na vrata njegove sobe. Bila je to grupica vojnika što su pokušavali da ih razvale. Posle ko zna kog guranja ramenom, konačno su uspeli da ih otvore.

Gospodin Remon de Polinjak, kapetan Četvrte čete kopljanika, sjuri se u sobu prestolonaslednika, praćen svojim ljudima i parom sluškinja. Kad ugleda Fransou klonulog na fotelji i sada već mrtvog, ispusti kapu širokog oboda okićenu snežnobelim perom.

„Vaše veličanstvo“, promrmlja isprekidanim glasom.

Jedna od sluškinja kriknu. Remon dade znak jednom od kopljanika, pa ovaj odmah izvede dve žene iz prestolonaslednikove sobe.

Kapetan pogleda jednostavnu fotelju presvučenu plavim somotom i pomisli na svog kralja koji je izgubio omiljenog sina. Priđe Fransoi i nežno mu zatvori očne kapke. Onda pokupi kapu sa perom i prinese je grudima.

Uzdahnu.

Pogleda u sunce, čiji su pozlaćeni zraci prodirali kroz ovlaš privorene zavese od brokata. Vazduh je već počinjao da se ispunjava dahom smrti.

Rat je već dopro dotle. Karl V je sa svojim trupama prodro u Provansu i počeo da se širi sve do Turnona na Roni. Međutim, zbog vlažnog leta prepunog komaraca i vrućine i znoja koji su počeli loše da utiču na vojnike i čine ih bezvoljnim i bolesnim, krenuo je da razmišlja o povratku u Savoju. I ne samo zbog toga. Fransoa I je od sopstvenog kraljevstva napravio spaljenu zemlju. Zapaljena su polja i zatrovani bunari. Sela su ispražnjena i ništa više nije raslo. Zemlju je ubio sam njen vladar, sa jednim jedinim ciljem: da smrću dočeka vojsku cara Austrije i Španije.

„Dajte mi nekoliko trenutaka. Napisaću pismo kralju. Uručite ga direktno u ruke njegovog veličanstva, koje se u ovom trenutku nalazi u Lionu“, naredi gardistima koji su bili s njim. „Objasniću mu šta se dogodilo. Vi za to vreme pozovite lekare i hirurge. Ja ću se pobrinuti da ih ispitam, sa ciljem da utvrde uzrok smrti. Niko ne sme da zna za ovo što se dogodilo, sve dok ne izdam novo naređenje. Francusku očekuju mračni dani.“

Dok je to govorio, gospodin De Polinjak nije gubio vreme. Sede za prestolonaslednikov pisaći sto i lepim rukopisom napisa nekoliko redaka. Stavi papir u kovertu. Plamenom sveće istopi pečatni vosak i na njega stavi svoj pečat.

Dok su njegovi kopljanici izlazili jedan po jedan i upućivali se ka konjušnici, da krenu da odnesu poštu u pravcu Liona, gospodin De Polinjak stade da posmatra preminulog.

Stavi ruku na prestolonaslednikovo lice. Onda zatvori oči u znak pijeteta prema tom jadnom dečaku, ali odluči da baš ništa ne pomera do dolaska lekara. Odaja je morala da ostane netaknuta, baš onakva kakvu je zatekao.

Nije mogao da dokuči razlog tragedije, ali će se potruditi da se sa sigurnošću utvrde njeni uzroci.

Osta da stoji u sredini sobe, nepomičan, dok mu se po glavi vrzalo bezbroj pitanja bez odgovora: Da li je u pitanju prirodna smrt? Ako nije, ko bi želeo da ubije prestolonaslednika? Sa kojim ciljem? Kada dobro razmisli, razlog može da bude bilo šta.

Uzdahnu i dovede u red somotski prsluk, dok su se odsjaji rađajućeg sunca odbijali o oštricu mača koji je nosio za pojasom. Napravi nekoliko koraka, a činilo se da potpetice čizama prosto sriču iščekivanje. Skide levu rukavicu, pa onda desnom lupi po šaci. Pođe tako napred, sve dok u sobu ne uđe gospodin Gijom Mober, prestolonaslednikov lični hirurg.

Polinjak ga pogleda sa iskrenim zaprepaščenjem. Njegove lepe svetle oči odražavale su svu gorčinu zbog onoga što se dogodilo.

Pogradi tanke brkove kažiprstom desne ruke. Znatiželjno osmotri tog niskog čovečuljka mangupskog pogleda. Primeti da je ovaj odmah promenio izraz lica, čim je shvatio šta se dogodilo. Rumeni obrazi, razbarušena kosa i sitne živahne oči mogli su da zavaraju i nekog pažljivijeg posmatrača, navodeći ga na pomisao da taj čovek nije na visini svog zadatka, ali je Polinjak umeo da gleda mnogo dalje od spoljnog izgleda i znao je da se iza tog običnog izraza krije briljantan um.

„Gospodine Mober“, reče, „neću da gubim vreme u ćaskanju. Hvala vam na vašoj revnosti. Okolnosti zbog kojih se susrećemo su najtužnije moguće. Ono što zahtevam od vas jeste da upotrebite sve moguće potrebno vreme da sa sigurnošću utvrdite uzrok prestolonaslednikove smrti.“

„Da li je kralj obavešten?“, upita hirurg tihim glasom.

„Već sam se postarao da poruka bude poslata u Lion.“

„Odlično. Onda, da počnemo.“

„Nema potrebe da vam govorim da je u vezi sa ovim nužna apsolutna diskrecija, barem dok ne saznamo nesumnjive razloge Fransoine smrti.“

„Naravno.“

* * *

Katarina oseti dah svežeg povetarca na licu. U toku tog vlažnog i vrelog avgusta prvo jutarnje jahanje bilo je zadovoljstvo kog nije želela da se odrekne. David, njen omiljeni uskopljeni čilaš, galopirao je kao strela kroz zelena i blistava polja.

Nazvala ga je tako u čast statue Davida koju je izradio Donatelo. Bio je to način da potvrdi svoju krv jedne Medičijeve i Firentinke, porekla kojim se ponosila, uprkos tome što su je mnogi na dvoru, baš iz tog razloga, tvrdoglavo definisali kao italijansku trgovkinju.

To su činili uz nepoštovanje činjenice da je žena Anrija II Valoe, vojvotkinja od Orleansa, i francuska princeza.

Ali Katarini to uopšte nije bilo važno: znala je da je na dvoru mrze i da je se u isto vreme plaše. Čak su na to njeno jahanje u stilu amazonke gledale sa podozrenjem i kraljeve dame, počev od njegove ljubavnice, gospođe D'Etamp.

Lepa vojvotkinja nije krila prezir prema njoj, ublažen samo zbog činjenice da ju je vladar prihvatio s oduševljenjem i dozom divljenja još od prvog dana kad ju je ugledao. I to baš zbog te njene preduzimljivosti.

Osmehnu se. Bilo je toliko ljupkosti u toj svetloj zori. Oštar povetarac činio je još jačim i prodornijim hiljade mirisa koji su ispunjavali vazduh prijatnim i gotovo okrepljujućim miomirisom. Među njima su dominirali miris eukaliptusa i divlje lavande. Katarina duboko udahnu, zahvalna na tim trenucima samoće i prepuštanja zavodljivoj lepoti prirode.

Ugleda ispred sebe vinograde, skoro u savršenim nizovima na blagim uzvišenjima, kao i vode Rone kako blistaju na traci srebrnaste tečnosti, pod prozirnom, ali već živahnom i treperavom svetlošću neba bledoplave boje.

Kako je bilo lepo to selo načičkano farmama od crvene opeke i velelepim maslinjacima koje naglašavaju privlačnost mediteranske teritorije juga.

Sunce će ubrzo odskočiti i onda će morati da se povuče u velike salone dvorca i potraži okrepljenje u hladovini.

Čeznula je da što pre popije čašu ledene vode.

GROF DI MONTEKUKOLI

Nakon što je ispitao slučaj, gospodin Gijom Mober je izneo pretpostavku da uzrok smrti prestolonaslednika može biti prirodan. Ipak, nije mogao unapred da isključi i druge mogućnosti, a među njima čak i onu o trovanju.

Čim je začuo te reči, kapetan Remon de Polinjak se pobrinuo da se zadrži najpotpunija diskrecija i, ne gubeći vreme, lično poveo brzu i diskretnu istragu. Možda će se sve rešiti u najkraćem roku, ali je više voleo da se ne izlaže riziku.

Ničeg nije bilo ni na vidiku između ostalog i zato što je prestolonaslednikovom ličnom hirurgu bilo potrebno vreme da vidi potvrdu eventualnih sumnji.

U to vreme kralj je verovatno već primio poruku i krenuo u pravcu Turnona na Roni.

U međuvremenu je kapetan otkrio da je Fransoa prethodnog dana potpuno nepromišljeno popio ledenu vodu. Vrućina je udarala u glavu, a on je verovao da će se na taj način donekle rashladiti.

Barem ga je tako obavestio neki Gaske, jedan od Fransoinih paževa. Dodao je da je prestolonaslednika loše posavetovao jedan od njegovih štitonoša: Sebastijano di Montekukoli, grof od Modene.

Gaske je ispričao da je prestolonaslednik, dok je u logoru u Turnonu na Roni čekao oca da mu se pridruži zajedno s ostalim vojnicima

i da onda krenu na carske trupe Karla V, prekraćivao vreme igrajući partije palakorde*.

Igrao je upravo sa Sebastijanom di Montekukolijem. Nakon čega je, onako zagrejan i pod užarenim suncem, kad su svi tražili sklonište u senci šatora, otišao da pije ledenu vodu zajedno sa grofom. Sećao se da je baš štitonoša insistirao na tome da se dve velike amfore napune ledenom vodom. I ne samo to: Montekukoli je pratio Gaskea do bunara.

Zato je sada kapetan Remon de Polinjak razgovarao upravo sa plemićem, da to razjasni.

Nije poznavao grofa, ali je, čim ga je ugledao, stekao vrlo loš utisak o njemu: učinio mu se nepouzdanim, ponašao se na takav način da je delovao gotovo prirodno antipatično. Imao je prefinjene crte lica, hladne oči i nije moglo da se utvrdi kakva je zaduženja obavljao za račun prestolonaslednika.

„Dakle, ako sam dobro shvatio, došli ste na dvor kao deo pratnje Katarine de Mediči, supruge vojvode od Orleana?“

„Upravo tako“, odgovori Montekukoli. Na licu mu se ocrtavala iritirajuća grimasa, skoro kao da je tačno znao kakve su Polinjakove namere. Igrao se čuperkom kestenjaste kose, uvijajući ga oko kažiprsta desne ruke. Delovao je izuzetno negovano: meka i svetla koža, staloženi pogled. Imao je na sebi elegantni somotski prsluk. Ukupno gledano, njegova figura nije imala ništa obično.

„I onda ste postali prestolonaslednikov štitonoša“, a dok je to govorio, ni sam Polinjak nije verovao u to.

„Da, to bi moglo tako da se posmatra.“

Polinjak podiže obrvu. Taj način na koji odgovara, tako nemaran i okolišan, sve ga je više zbunjivao.

„Jeste li vi juče savetovali prestolonasledniku da popije veliku količinu ledene vode?“

„Kapetane, Fransoa se dosađivao i zamolio me je da sa njim odigram partiju palakorde. Savetovao sam mu da odustane od toga, s

* Stara igra slična tenisu; (Prim. prev.)

obzirom na to da se činilo da će sunce prosto zapaliti logor. Ali on nije hteo ni da čuje za to. Posle partije smo bili toliko zagrejani da je prestolonaslednik poslao jednog paža da nam donese sveže vode da popijemo.“

„I vi ste pratili paža, kako se ono zvao... Gaske, do bunara?“

„Tačno.“

Polinjak uzdahnu. „U redu“, reče, „Imaću u vidu to što ste mi rekli. Zahtevam da se odsad ni iz kakvog razloga narednih dana ne udaljavate iz logora Turnon na Roni.“

„Da li se nešto dogodilo prestolonasledniku?“

„Ništa zabrinjavajuće. Lagana slabost. Bila je ovo samo moja uobičajena provera.“

„U redu“, saglasi se Montekukoli, ali je bilo jasno da nije poverovao ni u jednu reč od onoga što je upravo izrekao kapetan kopljanika.

Remon de Polinjak ustade. Steže grofovu ruku i bez reči se uputi ka vratima.

Kada ugleda svog prvorođenog sina smrtno bledog, Fransoa I zaplaka.

Nije uspeo da zadrži suze: ne samo zato što je to bio njegov prvenac već i zbog prošlosti u kojoj mu je pre deset godina upravo on naneo bol.

Vladar se od te sramote i muke nikada nije oporavio, gajeći osećaj griže savesti u odnosu prema svojoj deci, a posebno prema prvorođenom sinu, od koje se zbog ove surove i nepravedne smrti nikad više neće osloboditi.

Savršeno dobro se sećao situacije kada je, nakon što je potpisao sramni ugovor u Madridu, prihvatio nedostojne uslove predaje, tako da je mogao da se vrati u Francusku samo pod uslovom da ostavi svoju decu kao taoce. Tako su Fransoa i Anri predati habzburškom caru, koji ih je ostavio da više od tri godine u tajnosti trunu u madridskoj tvrđavi.

Nakon tog tamnovanja, nešto je nagrizlo Fransoinu dušu. Zauvek. I ništa nisu vredeli očevi naponi da pokuša da izleči tu ranu. U novom

ratu protiv Karla V koji se okrenuo u njegovu korist, Fransoa I se ponadao da će moći da se bori pored sina i da će uspjeti da povрати izgubljeno poštovanje. Ali sudbina se po drugi put narugala s njim.

Čim je pročitao poruku koju mu je napisao Polinjak, kralj se popeo na konja i dao se u galop u pravcu Turnona na Roni.

Videvši svog dečaka, sada već modrog i pozelenele kože, uvele zbog smrti, u svest mu se vratiše oni dani brige i nedostojnosti koji su ga doveli do toga da izda sinove.

I to sećanje mu je sada bilo najgora od svih kazni.

Jedina uteha bila je način na koji je kapetan Remon de Polinjak sprovodio istragu o smrti prestolonaslednika. Taj čovek je bio izuzetan i odan vojnik, i nije bilo sumnje da će izaći na kraj sa ovom misterijom.

„Učinite sve što možete“, reče Fransoa I. „Daću vam sva potrebna ovlašćenja i zahtevam od vas da odmah uhapsite tog Montekukolija. Njegovo ponašanje je u najmanju ruku sumnjivo i, u očekivanju narednih dokaza, nekoliko dana u ćeliji sigurno ga neće ubiti. Što se tiče objavljivanja vesti o smrti mog sina, nema razloga da se to prećutkuje.“

„Stvarno tako smatrate, vaše veličanstvo?“

„Znam na šta mislite, kapetane, i u principu bih se složio s vama. Zašto pothranjivati paniku i mržnju? Čemu, baš sad kada se vojska Karla V nalazi u pat-poziciji zbog nepodnošljive vrućine ovog užarenog leta? Razumem to. Sa druge strane, zamislite koliko bi energije mogla da oslobodi nacionalna žalost. Fransoa je bio mnogo voljen i, od trenutka kad mi ga ništa neće vratiti nazad, svejedno je ako se zna. Naravno, dajte mi nekoliko dana, vreme da ga vidi njegova majka i da njegovi posmrtni ostaci budu preneti u Lion. Pobrинуću se da se transport obavi koliko danas.“

„U redu“, potvrdi kapetan.

„Još nešto.“

„Slušam vas, vaše veličanstvo.“

„Pustimo da ime Montekukolija izađe na videlo kao ime mogućeg osumnjičenog. Imam utisak da će na taj način sami građani postati donosioci eventualnih vesti koje se odnose na njega.“

„U redu. Dopuštam sebi da primetim da je reč o beskrupuloznom čoveku koji sigurno nešto krije. Nije posebno oštrouman, ali deluje kao da nema čega da se boji.“

„Zbog toga što je stvarno nevin ili zbog poverenja u sopstvene sposobnosti?“

„To je ono što moramo da utvrdimo. Još nešto, vaše veličanstvo...“

„Slušam vas.“

„Montekukoli je priznao da je došao na francuski dvor tako što je bio u pratnji Katarine de Mediči.“

Fransoa I pogleda svog kapetana s nevericom. Zaćuta, za trenutak nesposoban da prozbori reč.

„Shvatam“, izgovori zatim ozbiljno. „Ne bojte se, biću spreman da proverim sve pretpostavke. Ćim se vratim u Lion, a to je već sutra, sreću se sa Katarinom, razgovaraću s njom i pokušati da razjasnim sve.“

„Vrlo dobro. I... Vaše veličanstvo, ne želim da insinuiram bilo šta, ali Fransoinom smrću...“ Polinjak je oklevao.

„Anri postaje prestolonaslednik Francuske, pa onda i ona s njim? Je li to ono što ste hteli da kažete?“

„Da.“

Kralj uzdahnu. „Onda“, reče, „nadajmo se da Katarina ima vaļljano objašnjenje.“

NEMIRI JEDNOG KRALJA

Kralj je bio vidno uznemiren.

Vest o prestolonaslednikovoj smrti i njegovom verovatnom ubici sigurno će potresti Francusku. Fransoa je bio mnogo voljen i sama Katarina ga je obožavala. Kraljica majka se već danima zatvorila u svoje odaje. Kralj je pokušavao da se udalji od bola dugim jahanjima.

Rat se nastavljao, ali je izgleda to vrelo leto bilo najnepouzdaniji i najsvirepiji neprijatelj za carske trupe koje su vodili Antonio de Lejva i Ferante Goncaga. Ljudi su ginuli u velikom broju i osećalo se da nedostaju pobede, tako da su se Francuzi uzdali u skoro povlačenje osvajača.

Kralj onda lično pozva Katarinu na razgovor sa osećanjem zabrinutosti i gorčine.

Tog jutra, još skrhana zbog Fransoine smrti, imala je na sebi belu haljinu, u znak žalosti za pokojnikom, što je bio francuski običaj. Njena koža, prirodno bleđa, kao i svetlokestenjasta kosa, činile su je pravim pravcatim oličenjem tuge i užasnutosti.

Uđe u salu uz svu poniznost i skromnost za koje je bila sposobna, pošto ju je saznanje šta se dogodilo sa Fransoom s jedne strane činilo jačom, a sa druge slabijom zato što se sumnja u nju. Na kraju krajeva, ona je bila prva koja može imati koristi od te smrti što je čini prestolonaslednicom Francuske.